

بسم الرحمن الرحيم

درس‌هایی در

اقتصاد شهری

جلد (۱)

نویسنده:

جان بروکنر

مترجم:

ناصر یارمحمدیان، عضو هیئت علمی دانشگاه هنر اصفهان

انتشارات دانشگاه هنر اصفهان

سرشناسه	بروکنر، جان کی. Brueckner, Jan K
عنوان و نام پدیدآور	درس‌هایی در اقتصاد شهری / نویسنده جان بروکنر؛ مترجم ناصر یارمحمدیان.
مشخصات نشر	اصفهان: دانشگاه هنر اصفهان، -۱۳۹۷
مشخصات ظاهری	ج: جدول، نمودار.؛ ۲۲ × ۲۹ س.م.
شابک	ج. ۱: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۴۳۹-۲-۹۰۱
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	عنوان اصلی: Lectures on urban economics, c2011.
موضوع	اقتصاد شهری
موضوع	Urban economics
شناسه افزوده	یارمحمدیان، ناصر، -۱۳۶۵، مترجم
شناسه افزوده	دانشگاه هنر اصفهان
رده بندی کنگره	۱۳۹۷ د ۴ ب / ۳۲۱ HT
رده بندی دیویی	۳۳۰/۰۹۱۷۳۲
شماره کتابشناسی ملی	۵۲۷۰۴۴۵

انتشارات دانشگاه هنر اصفهان
اصفهان - خیابان چهارباغ پائین - ناصلا - بهارراه تختی و میدان شهدا
کوچه پردیس - پلاک ۱۷ - معاونت پیشگیری و بحران - هنر اصفهان
تلفن: ۳۴۴۶۰۷۵۵ - ۰۳۱ <http://p.b.aui.ac.ir>

- درس‌هایی در اقتصاد شهری
- نویسنده: جان بروکنر
- مترجم: ناصر یارمحمدیان
- نوبت چاپ: اول
- تاریخ نشر: ۱۳۹۷
- تیراژ: ۳۰۰
- تعداد صفحات: ۱۴۰ / رحلی
- صفحه آرا: محمدعلی نریمانی
- طراح جلد: عبدالعلی باقری
- مدیر تولید: بهاره نویدزاده
- قیمت: ۲۶۰۰۰ تومان
- شابک: ۹-۲-۹۶۴۳۹-۶۰۰-۹۷۸

مرکز بخش:

اصفهان: انتشارات دانشگاه هنر اصفهان، ۳۴۴۶۰۷۵۵ - ۰۳۱

این اثر مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است، هر کس تمام و یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر، پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

فهرست مطالب

فصل یک: چرا شهرها وجود دارند؟	۱۳
۱-۱ مقدمه	۱۳
۲-۱ صرفه‌های مقیاس	۱۴
۳-۱ صرفه‌های تجمع	۱۷
۱-۳-۱ صرفه‌های تجمع هزینه‌ای	۱۷
۲-۳-۱ صرفه‌های تجمع تکنولوژیکی	۱۸
۴-۱ هزینه حمل‌ونقل و مکان‌یابی بنگاه	۲۱
۵-۱ تعامل میان صرفه‌های ناشی از مقیاس و هزینه‌های حمل‌ونقل در شکل‌گیری شهرها	۲۵
۶-۱ تجمع فروشگاه‌ی و تحلیل اقتصادی مراکز خرید	۲۸
۷-۱ خلاصه فصل	۳۰
فصل دو: تحلیل ساختار فضای شهر	۳۵
۱-۲ مقدمه	۳۵
۲-۲ فروض پایه	۳۷
۳-۲ هزینه رفت‌وآمد	۳۸
۴-۲ تحلیل رفتار مصرف‌کننده	۳۹
۵-۲ تحلیل رفتار تولید مسکن	۴۴
۶-۲ چگالی جمعیت	۵۰
۷-۲ پیش‌بینی‌های بین شهری	۵۲
۱-۷-۲ اثرات جمعیت و اجاره‌بهای زمین کشاورزی	۵۳
۲-۷-۲ اثرات هزینه رفت‌وآمد و درآمد	۵۶
۳-۷-۲ مهاجرت بین شهرها	۵۸

۶۰	۸-۲ خلاصه فصل
۶۵	فصل سه : تعدیل ساختار فضایی شهر
۶۵	۱-۳ مقدمه
۶۵	۲-۳ شهری با دو گروه درآمدی
۷۰	۳-۳ رفت و آمد به کمک بزرگراه
۷۱	۴-۳ افزودن محل اشتغال در خارج از CBD
۷۱	۱-۴-۳ اشتغال پراکنده
۷۲	۲-۴-۳ اشتغال در مرکز تجاری فرعی
۷۴	۳-۴-۳ تمرکززدایی اشتغال و انطباق ناپذیری فضایی
۷۵	۴-۴-۳ رفت و آمد در عصر اطلاعات
۷۵	۵-۳ دوام‌پذیری سرمایه مسکن
۷۹	۶-۳ شهرهای کشورهای در حال توسعه
۸۲	۷-۳ خلاصه فصل
۸۵	فصل چهارم : پراکندگی شهری و کنترل کاربری زمین
۸۵	۱-۴ مقدمه
۸۶	۲-۴ شواهد تجربی در زمینه اندازه فضایی شهرها
۸۹	۳-۴ شکست بازار و پراکندگی شهری
۸۹	۱-۳-۴ شکست بازار مرتبط با جنبه‌های مثبت فضای باز
۹۱	۲-۳-۴ شکست بازار مرتبط با ازدحام ترافیکی
۹۲	۳-۳-۴ سایر اختلالهایی که بر مساحت زمین شهری اثرگذار است
۹۴	۴-۳-۴ پراکندگی و فرسودگی
۹۴	۵-۳-۴ توسعه متفرق و پراکندگی
۹۵	۴-۴ تأثیرات رفتاری پراکندگی
۹۶	۵-۴ به کارگیری کنترل‌های کاربری زمین برای مقابله با پراکندگی شهری
۹۶	۱-۵-۴ مرزهای رشد شهری و پراکندگی
۹۷	۲-۵-۴ انگیزه دیگر در به کارگیری سیاست UGB
۱۰۰	۶-۴ سایر شیوه‌های کنترل کاربری زمین
۱۰۰	۱-۶-۴ محدودیت ارتفاع ساختمان و محدودیت چگالی جمعیت
۱۰۲	۲-۶-۴ منطقه‌بندی
۱۰۴	۳-۶-۴ شواهد تجربی درباره تأثیرات کنترل کاربری زمین
۱۰۵	۷-۴ خلاصه فصل

۱۰۷	فصل پنجم: ازدحام بزرگراهی.....
۱-۵	مقدمه.....
۱۰۷	
۱۰۸	۲-۵ هزینه‌های ازدحام.....
۱۱۲	۳-۵ تقاضا برای استفاده از بزرگراه.....
۱۱۴	۴-۵ تخصیص ترافیک: تعادل و بهینه اجتماعی.....
۱۱۵	۱-۴-۵ تعادل.....
۱۱۶	۲-۴-۵ بهینه اجتماعی.....
۱۱۸	۳-۴-۵ رویکردی دیگر برای یافتن بهینه اجتماعی.....
۱۱۹	۵-۵ عوارض ازدحام.....
۱۱۹	۱-۵-۵ برنامه جمع عوارض.....
۱۲۱	۲-۵-۵ ملاحظات زمان‌های مختلف روز.....
۱۲۲	۳-۵-۵ عوارض ازدحام در بنای واقع.....
۱۲۳	۴-۵-۵ مکانیزم‌های پخش جایگزین.....
۱۲۳	۵-۵-۵ بارانه به جای عوارض؟.....
۱۲۵	۶-۵ انتخاب ظرفیت بزرگراه.....
۱۲۷	۷-۵ دلالت‌ها برای ازدحام فرودگاهی.....
۱۲۹	۸-۵ خلاصه فصل.....
۱۳۳	منابع.....

پیشگفتار

در مهرماه سال ۱۳۸۵ همراه با تدریس درس اقتصاد شهری برای دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد، در تکاپوی یافتن منبع درسی مناسب، با برخی اساتید مطرح این شاخه از علم اقتصاد مکاتبه کردم، با تشکر از دکتر کاپلو^۱ که کتاب درسی‌هایی در اقتصاد شهری نوشته جان بروکنر را معرفی کرد. این کتاب را منبع الهام بخشی برای دانشجویان یافتیم و پس از دو ترم تدریس آن و استقبال بی‌نظیر دانشجویان، تصمیم گرفتیم این کتاب را ترجمه و به‌عنوان یک کتاب درسی که قابلیت افزایش دانش عمومی برای خوانندگان غیراقتصادی را نیز دارد منتشر کنیم. آن چیزی که مرا در ترجمه کتاب ترغیب کرد، عمق کتاب و در عین حال سادگی آن بود. اگر بخواهم به‌طور خلاصه ویژگی‌های این کتاب را بیان کنم در درجه اول، یک‌کرد مدون و نظام‌مند نویسنده به این حوزه از دانش است، به‌طوری‌که در هر مبحث، زوایای مختلف موضوع، با دقت نظر و به‌طور موشکافانه‌ای دیده می‌شود. دوم، به‌کارگیری مثال‌های ساده برای انتقال مفاهیم عمیق و پیچیده است که کرد این کتاب را بیش‌ازپیش آموزشی می‌کند. ویژگی سوم این کتاب، خالص بودن موضوع کتاب است به‌طوری‌که رفتگی و بیرون‌زدگی از مرزهای شاخه اقتصاد شهری دیده نمی‌شود. کمتر کتابی است که دارای این خاصیت باشد و با شاخه‌هایی مانند اقتصاد منطقه‌ای یا بخش عمومی تداخل به وجود نیاورد. چهارمین ویژگی این کتاب که آن را با تمام منابع هرچند محدود به زبان فارسی متفاوت می‌کند این است که از یافته‌های جدید علم اقتصاد در تبیین نظریه‌های اقتصاد شهری استفاده کرده است و برای هر یک از نظریات، شواهد و مطالعات پشتیبان ارائه داده است به‌طوری‌که خواننده هم‌زمان می‌تواند میزان قدرت و توانایی یک نظریه را در توضیح پدیده‌های واقعی، سنجش کند.

هدف دیگری که از ترجمه و چاپ این کتاب دنبال می‌شود، نشر و گسترش صحیح مبانی اقتصاد شهری در جامعه دانشگاهی و پژوهشگران، سیاست‌گذاران و مدیران شهری است. متأسفانه اقتصاد شهری با وجود سابقه طولانی در دنیا، شاخه‌ای نوپا در ایران محسوب می‌شود و تعداد پژوهش‌ها و پژوهشگران این حوزه در مقایسه با سایر شاخه‌ها به‌مراتب کمتر است. در عین حال اقتصاد شهری برخلاف سایر شاخه‌های اقتصاد، از قابلیت‌های کاربردی فراوانی برای سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری عاملان اقتصادی برخوردار است. فقر منابع فارسی در اقتصاد شهری

¹ Prof. Roberta Capello, Full professor of Regional and Urban Economics, Politecnico di Milano University, Italy.

موجب شده است افراد کمتری به این شاخه جذب شوند و هم‌چنین زمینه‌های سوءبرداشت از نظریات اقتصاد شهری را به بار آورده است. ارائه مبانی و روش‌شناسی صحیح در شاخه‌های نوپا، از جمله اهداف این کتاب به شمار می‌رود.

خوشبختانه تأسیس گروه اقتصاد شهری در دانشگاه هنر اصفهان در کنار رشته‌هایی چون اقتصاد هنر، برنامه‌ریزی شهری و شهرسازی، زمینه ارائه نگاه نظام‌مند به شهر را فراهم آورده است. امید است آینده شهرهای ایران جلوه‌گر کیفیت زندگی شهری قابل‌رقابت با سایر شهرهای جهان باشد.

کتاب درس‌هایی در اقتصاد شهری شامل ۱۱ فصل است که در آنها تمام موضوعات و مسائل اقتصاد شهری پوشش داده شده است؛ در فصل اول، به علت پدید آمدن شهرها پرداخته شده، فصل دوم و سوم مدل بنیادین شهری را ارائه می‌کند که مبنایی برای تحلیل‌های فصول بعدی به شمار می‌رود، فصل چهارم مسئله پراکندگی شهری را مرور می‌کند، فصل پنجم ازدحام ترافیکی و قیمت‌گذاری ازدحام را به بحث می‌گذارد، فصل ششم و هفتم به اقتصاد مسکن و سیاست‌گذاری در بخش مسکن پرداخته است، در فصل هشتم مالیه شهری و کالای عمومی محلی تشریح شده است و فصل نهم، دهم و یازدهم به مسائل شهری از جمله آلودگی، جرم شهری و مسئله کیفیت زندگی شهری پرداخته است.

از آنجا که بر طبق وال قبی، از ۵ فصل اول کتاب برای درس اقتصاد شهری (۱) استفاده می‌شده و ۶ فصل دوم در درس اقتصاد شهری (۲) معرفی می‌شده، بر همین منوال ۵ فصل اول در قالب جلد (۱) و ۶ فصل دوم در قالب جلد (۲) تنظیم شده است. کتاب به دو جلد بر طبق تجربه، تمایل دانشجویان به تهیه و مطالعه کتاب را افزایش می‌دهد و در هزینه‌های خرید هم صرفه‌جویی صورت می‌گیرد.

در پایان خداوند را سپاسگزارم که مرا در تهیه این کتاب یاری نمود. از همسرم ممنونم که مرا در این کار پشتیبان بود و از تمام استادان، همکاران و دانش‌ریانم قدردانم که مرا از نقطه نظرات بی‌نظیر خود بی‌نسیب نگذاشتند، از صفحه آرای کتاب آقای محمدعلی نریمانی را به‌خصوصاً از خانم نیلوفر موسایی تشکر می‌کنم که در ویرایش و بازخوانی متن تلاش فراوانی داشتند.

همچنین از نویسنده کتاب، پروفسور بروکنر باید تشکر کنم که هم در رفع برخی ابهامات کتاب مرا یاری نمودند و هم با روی باز از ترجمه کتاب به زبان فارسی استقبال کردند.

ناصر یارمحمدیان

اسفند ۱۳۹۶